

АКТУАЛЬНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Описано фактори, що впливають на розробку інформаційно-аналітичної системи електронної торгівлі під час карантину та їх вплив на статистику розвитку електронної комерції в Україні.

Ключові слова: інформаційно-аналітична система; електронна торгівля; інтернет-магазин; електронна комерція; аналітика продажів.

Abstract

The factors influencing the development of information-analytical system of e-commerce during quarantine and their influence on the statistics of e-commerce development in Ukraine are described.

Keywords: information-analytical system; e-commerce; Internet-shop; e-commerce; sales analytics.

Інновації в області мобільного зв'язку, соціальних мереж і пошукових систем привели до того, що електронна комерція розвивається швидше, ніж практично будь-яка інша галузь в цьому столітті. 2021-й рік не стане винятком. При цьому електронна комерція все ще становить всього 14% світових роздрібних продажів [1].

Сучасні споживачі постійно розвиваються: вони вже більш технічно підготовлені, більш поінформовані і більш вимогливі, ніж будь-коли раніше. Багато продавців змушені розширювати і розвивати свої стратегії через десятки каналів електронної комерції. Тим часом, їх внутрішні підрозділи (ІТ, продажі, виробництво, маркетинг, операції і т. д.) загрузли в обробці величезної кількості даних про продукцію та клієнтів.

Сучасні реалії розвитку світу потребують адекватного розуміння майбутнього, моніторингу поточної ситуації, постійного відстеження множини чинників зовнішнього середовища, оцінки потенційних загроз і ризиків. Складна соціально-політична та економічна ситуація в світі, зростаюча конкуренція в різних сферах життєдіяльності суспільства вимагають від керівників різних організацій підвищення якості управлінських рішень. Неможливо прийняти правильне рішення, не маючи різнобічну інформацію про явні і приховані процеси, що відбуваються в керованій структурі і в зовнішньому середовищі. Як показує практика, питання якості управлінських рішень у сучасних умовах трансформувалось у питання забезпечення високої якості роботи інформаційно-аналітичних підрозділів із застосуванням інформаційно-аналітичних систем.

На сьогодні в умовах складного динамічного середовища, що характеризується постійною невизначеністю та мінливістю політичних, економічних і соціальних чинників, основою успішного функціонування господарюючих суб'єктів є ухвалення адекватних управлінських рішень. Сучасні системи підтримки прийняття рішення є системами, максимально пристосованими до вирішення задач повсякденної управлінської діяльності і є інструментом, покликаним надати допомогу особам, що приймають рішення [2].

Карантин і пандемія Covid-19 викликали безпрецедентне зростання ринку електронної комерції в світі і Україні. За даними SalesForce в другому кварталі 2020 року онлайн-продажі у світі зросли на 71%. Україна – не виняток. Так, у першому півріччі кількість українських інтернет-користувачів, які купують що-небудь онлайн, зросла на 6% до 9,1 млн., 16% з них замовляють доставку продуктів харчування, 20% – готові страви, навіть після ослаблення карантину [3].

Для успішного прийняття рішень, прогнозування та функціонування в умовах ринку України і жорсткої конкуренції компанії, університети, банки, державні установи та інші потребують ретельного аналізу наявної інформації з приводу дослідження, створення продукції, її збуту, експлуатації, планування та зменшення негативних ризиків та чинників у майбутньому. Державною статистикою накопичено великий обсяг статистичних даних про соціально-економічні процеси в розвитку

суспільства. На основі аналізу цих даних можна виявляти явні і приховані тенденції, будувати стратегію подальшого розвитку, знаходити нові рішення. Тому потреба у засобах інформаційного аналізу даних у країні є дуже великою.

Саме ця потреба і спричинила розвиток ринку інформаційно-аналітичних систем на якому пропонуються понад тисяча різноманітних програм. Різні за обсягом і якістю реалізованої статистики, областю можливого застосування, користувальницькому інтерфейсу, ціні, вимогам до устаткування тощо, відбивають розмаїття потреб обробки даних у різних областях людської діяльності.

Перед нами постає необхідність визначати, за допомогою яких методів можна розв'язати ту чи іншу задачу з різних предметних галузей, який програмний засіб обрати та за допомогою яких функцій програмного забезпечення провести аналіз досліджуваних показників. Адже спектр аналітичних, технічних та економічних задач дуже широкий та різноманітний [2].

До того ж багато ключових показників ефективності KPI (від англ. Key Performance Indicators) – застарілі. Такі показники, як середній чек, продажу на метр квадратний або продажу в розрахунку на продавця – не релевантні. Тому що новий метод роздільної торгівлі вимагає нових бізнес-моделей. Експерти виділяють кілька важливих дій, які допоможуть адаптуватися до нових реалій.

Важливо відстежувати, які категорії товарів зростають швидше за все, і як ці тенденції співвідносяться з галузю в цілому. Чи немає зниження середньої вартості замовлення і витрат клієнтів за одне відвідування сайту. Зіставляючи показники внутрішнього зростання з показниками конкурентів і ринків, стане легше визначати, на чому слід зосередити зусилля для майбутнього зростання.

Насамкінець варто зауважити, що інтернет-торгівля є найдинамічнішим зростаючим напрямом торгівлі, а об'єктивні суспільно-соціальні умови (запровадження карантину, обмеження функціонування стаціонарних об'єктів торгівлі) цьому тільки сприяють.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ROI REVOLUTION: coronavirus and ecommerce – Режим доступу до ресурсу: <https://www.roirevolution.com/blog/2021/02/coronavirus-and-ecommerce/>
2. Гранчак Т. Використання інформаційних інтернет-видань як засіб підвищення ефективності інформаційно-аналітичної та управлінської діяльності / Т. Гранчак // Бібл.вісник. - 2006. - № 3. - С.7-10.
3. Омніканальність — нова норма. Пандемія і карантин прискорили діджиталізацію рітейлу в Україні – Режим доступу до ресурсу: <https://retailers.ua/uk/news/tehnologii/10947-omnikanalnost--novaya-norma-pandemiya-i-karantin-uskorili-didjitalizatsiyu-riteyla>

Бондарук Олена Валеріївна – студентка 1-го курсу магістратури гр. КІ-20м факультету інформаційних технологій і комп'ютерної інженерії Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: bondarun98@gmail.com

Крупельницький Леонід Віталійович – кандедат технічних наук, доцент кафедри обчислювальної техніки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Bondaruk Olena V. – 1st year master's student gr. KI-20m of the Faculty of Information Technology and Computer Engineering, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: bondarun98@gmail.com

Krupelnytsky Leonid V. – Candidate of Technical Sciences, Associate Professor of the Department of Computer Engineering, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia.